

JELKA PŠAJD

Denarno nagrado Mestne občine Murska Sobota za vrhunske dosežke na področju kulture prejme Jelka Pšajd, muzejska svetnica, etnologinja in kulturna antropologinja v Pomurskem muzeju Murska Sobota.

Etnologinja Jelka Pšajd je od leta 2002 zaposlena v Pomurskem muzeju Murska Sobota, kjer proučuje nematerialno in materialno kulturo preteklega prazničnega in vsakdanjega življenja v Pomurju. Posebej jo zanima zbiranje nematerialne dediščine – pripovedk, vraž, znanj, šeg in navad. Raziskuje, zbira in zapisuje življenjske zgodbe Prekmurcev, Štajercev in Porabcev.

V zadnjih letih se intenzivno posveča tudi rokodelstvu, obrtništvu, domačim dejavnostim, kulinariki, šegam, življenjskim zgodbam, izseljeništvu in sezonstvu. V svoji uspešni muzejski karieri je samostojno ali kot soavtorica pripravila več kot dvajset večjih in manjših tematskih etnološko-antropoloških razstav, posvečenih bivanju in življenjskim običajem panonskega človeka.

Med najbolj odmevnimi razstavami so: Hetiške tkanine in vezenine, Čist moraš s tega Sveta, Radgonski mostovi, Čez ta prag me bodo nesli, ko zatisnil bom oči, Pomanjkanje, zadostnost in izobilje.

V zadnjih letih je bila soavtorica izjemno zanimive in zelo obiskane razstave Kmečko delo v umetnostni in etnološki podobi. V okviru stalne razstave Ljudje ob Muri je pripravila poglavje Od Panonskega morja do žitnice Slovenije, ki prikazuje pokrajino ob Muri, načine obdelave zemlje, spravilo pridelkov ter življenjski pomen reke Mure.

Leta 2024 je stalno razstavo dopolnila s predstavitevijo cehov, sejmskih obrti in rokodelstva.

Jelka Pšajd je avtorica številnih strokovnih člankov in samostojnih knjig z etnološko in antropološko tematiko. Njena osebna bibliografija v sistemu COBISS obsega 220 enot. Njena najnovejša knjiga, izdana leta 2024, nosi naslov Težko je bilo, a smo zdržali. Žmetno je bilau, depa smo zdržali in prinaša pretresljive življenjske zgodbe ljudi iz Pomurja.

V zadnjem obdobju se posveča dokumentiranju in snemanju življenjskih zgodb ter preteklih načinov življenja. S sodelavci dokumentira različne dogodke in dejavnosti, pri čemer deluje kot scenaristka, režiserka, strokovna vodja in zadnjih deset let tudi kot snemalka.

Sodelovala je pri organizaciji prvega rokodelskega sejma, ki je lansko leto potekal na dvorišču soboškega gradu. Medijsko je zelo aktivna, na spletu so na ogled številni prispevki, ki govorijo o zanimivostih s področja bivalne kulture prekmurskega človeka nekoč in danes.

Njena strokovnost in priznanost v muzeoloških krogih se kaže tudi v tem, da je članica Komisije za Valvazorjeva odličja pri Slovenskem muzejskem društvu.

Jelka Pšajd ni le muzealka, temveč vsestranska raziskovalka minulega načina življenja – tako na podeželju kot v urbanem okolju. Njen kulturološki doprinos v zadnjih letih je izjemen, saj je s svojim delom pomembno prispevala k prepoznavanju, razumevanju in predstavljanju bivalne kulture v Občini Murska Sobota in širše.

MAJA PRETTNER

Plaketo Mestne občine Murska Sobota za pomembne dosežke na področju kulture prejme Maja Prettner, scenaristka in režiserka.

Maja Prettner je filmska režiserka, ki je magistrski študij filmske režije zaključila na Akademiji za gledališče, radio, film in televizijo v Ljubljani. Kot scenaristka in režiserka se je že podpisala pod nekaj zelo uspešnih dokumentarnih in igranih filmskih in avdiovizualnih del.

Njena filmska dela so bila prikazana in nagrajena na festivalih doma in v tujini. Bila je gostujoča avtorica v umetniški rezidenci v New Yorku. Kot perspektivna režiserka je bila udeleženka Berlinale Talent Campusa v sklopu filmskega festivala Berlinale.

Njen zadnji celovečerni dokumentarni film Duhovnica iz leta 2023 je bil na Festivalu slovenskega filma nagrajen s tremi nagradami: vesno za najboljši film po izboru občinstva, nagrado Fipresci za najboljši film po izboru kritikov in publicistov ter vesno za najboljšo montažo.

Maja Prettner je dobitnica prestižne nagrade televizijske mreže Al Jazeera, iz rok Društva slovenskih režiserjev pa je prejela tudi Štiglichev pogled za izjemno režijo.

Film Duhovnica skozi več let spremlja evangeličansko duhovnico Jano Kerčmar, ki se odloči za izstop iz duhovniškega poklica, pri čemer se mora spopasti s težo dodatnih izzivov – od spolne zlorabe v otroštvu in odpiranja starih ran do reševanja zapletenih družinskih odnosov.

Film je svojo mednarodno premiero doživel na največjem severnoameriškem festivalu dokumentarnega filma Hot Docs v Torontu, potoval je tudi na pomembne festivale v Torino, Pariz, Budimpešto, Trst in Zagreb. Tudi na festivalu Zagrebdox je bil okronan z nagrado za najboljši film po izboru občinstva.

Kot mentorica Prettnerjeva že vrsto let sodeluje pri različnih programih filmske vzgoje in filmskih delavnic in je članica različnih strokovnih komisij.

Maja Prettner je ena izmed izrazitejših predstavnic mlajše generacije slovenskih filmskih ustvarjalk. Njeno delo zaznamuje občutek za intimne človeške zgodbe, raziskovanje identitete in duhovnosti ter poudarjena vizualna občutljivost.

Pogosto se posveča intimnim, socialnim in eksistencialnim temam. Njeni filmi raziskujejo čustvene mehanizme posameznika v odnosu do družbe. Pogosto uporablja dokumentarno-občutljiv pristop tudi pri igranih elementih – s subtilnim tempom in minimalistično vizualno poetiko.

Aktualni projekt Maje Prettner je režija nove slovenske nadaljevanke Takšno je življenje, ki je premiero doživela 10. oktobra 2025 na TV Slovenija.

Maja Prettner s svojim delom na filmskem področju in lastno filmsko govorico našo pokrajino in ljudi na izjemno slikovit način ponaša v širši slovenski in svetovni prostor.

LUKAS GUMILAR

Priznanje Mestne občine Murska Sobota za uspešno delo mladih ustvarjalcev na področju kulture prejme Lukas Gumilar, obetavni mladi harmonikar.

Lukas Gumilar je mladi harmonikar iz Murske Sobotice.

Glasba ga veseli že od malih nog. Obiskoval je predšolsko glasbeno vzgojo v Glasbeni šoli Murska Sobota, kasneje pa ga je prevzel zven diatonične harmonike, katero igra od sedmega leta. Narodnozabavna glasba mu je izjemno blizu, pravi, da ima globok pomen, besedila pesmi so zelo zgovorna, govorijo o vsakdanjem življenju preprostih ljudi, o njihovih težavah in veselju. Izvaja jo preprosto zato, ker je ljudska, ker izžareva domačnost.

Pri trinajstih letih je Lukas Gumilar izdal prvo avtorsko skladbo Hvala za vse, v kateri poje s svojo sestro Laro. Za skladbo je napisal besedilo, sodeloval je tudi pri nastanku aranžmaja. Skladba govori o ljubezni do glasbe in odraščanju z njo, predstavlja pa tudi zahvalo za uresničitev glasbenih sanj.

Obetavni mladi glasbenik, ki ima za glasbo neizmeren posluh, je na svoji glasbeni poti dosegel že številne zavidljive rezultate na različnih državnih in mednarodnih harmonikarskih tekmovanjih.

Njegovo prvo tekmovanje je bilo v Avstriji, na pokalu Rutar, kjer je v kategoriji junior zasedel prvo mesto. Udeležil se je tekmovanja Pannoniaccordion, ki ga organizira Društvo harmonikarjev Murska Sobota. Prejel je diplomu za najperspektivnejšega pomurskega harmonikarja.

Na Slakovem tekmovanju na Dolenjskem je prejel dve zlati priznanji. Prav tako je sodeloval na tekmovanju Zlata harmonika Ljubecne in prejel tri zlate plakete.

Zadnje zlato priznanje je prejel na mednarodnem tekmovanju harmonikarjev za nagrado Avsenik v kategoriji B diatonična harmonika, kjer je od 100 možnih točk prejel 99.

Lukas se je s sestro Laro že dvakrat udeležil Odprtega odra Gledališča Park, kjer je izstopal in se uvrstil na Festival Soboški dnevi 2024 in 2025.

Danes je Lukas Gumilar dijak Srednje ekonomske šole Murska Sobota. Igra v šolski glasbeni skupini ter s sestro Laro v novo nastali zasedbi Mladi frajerji. Ob igranju kitare, bas kitare in klavirja še vedno ostaja zvest svoji harmoniki.